

Procedurer for arbejde i glatføre

Kun 4 ud af 10 af FOAs medlemmer har en procedure på deres arbejdsplads for, hvad der skal ske, hvis føret bliver glat om vinteren. Dette gælder, selv om langt over halvdelen færdes udenfor om vinteren mindst én gang om dagen. Det viser en undersøgelse, som FOA har udført blandt sine medlemmer. Undersøgelsen viser også, at 15 procent har haft et eller flere uheld udendørs pga. glat føre inden for de sidste to år.

Undersøgelsen blev gennemført i perioden 17.-28. november 2017 med en svarprocent på 40. I alt besvarede 4.545 medlemmer spørgsmålene om procedurer for arbejde i glatføre.

Hovedkonklusioner:

- **Mere end 2 ud af 3 færdes udenfor om vinteren flere gange om ugen eller oftere, mens de er på arbejde:** 40 procent af medlemmerne færdes udenfor om vinteren flere gange om dagen, i hjemmeplejen gælder dette næsten alle. For henholdsvis 20 og 9 procent drejer sig om henholdsvis mindst én gang om dagen og flere gange om ugen. Henholdsvis 14 procent og 12 procent færdes sjældnere eller aldrig udenfor om vinteren.
- **15 procent har inden for de seneste to år haft et eller flere uheld udendørs i arbejdstiden:** 11 procent er faldet, 4 procent er væltet på cykel og 1 procent er henholdsvis kørt galt i bil eller har svaret "Ja, andet". 82 procent har ikke oplevet et uheld udendørs i arbejdstiden pga. glat føre, og 3 procent svarer "Ved ikke". Af de medlemmer, der arbejder i hjemmeplejen, gælder det for 22 procent, at de har oplevet at falde og 12 procent, at de er væltet på cykel.
- **En fjerdedel af alle medlemmer har kolleger, der har haft et uheld i arbejdstiden pga. glat føre.** 24 procent af alle medlemmer har svaret "Ja" til spørgsmålet om nogle af deres kolleger har haft et uheld i arbejdstiden pga. glat føre inden for de seneste to år. 43 procent har svaret "Nej" og 34 procent har svaret "Ved ikke".
- **Hvert fjerde medlem er nervøs for at falde, når de arbejder udenfor i glat føre.** 24 procent er i høj eller meget høj grad nervøse for at falde, når de arbejder udenfor i glat føre. 27 procent er i nogen grad nervøse for dette, og 48 procent er i mindre grad eller slet ikke nervøse for dette. I hjemmeplejen gælder det, at 46 procent i meget høj eller høj grad er nervøse for at falde.

KONTAKT

Notat udarbejdet af:
FOA Politik og Analyse

Presse/Fagbladet:

Politisk ansvarlig:

Inge Frölich
Tlf. 46 97 24 17

Stine Ungstrup Petersen
Tlf. 46 97 26 81

- **Kun 4 ud af 10 af medlemmerne har en procedure for arbejde i glatføre:** 41 procent har svaret, at de har en procedure på deres arbejdsplads for, hvad der skal ske, hvis føret bliver glat. 21 procent har svaret "Nej" til samme spørgsmål. Hele 38 procent svarer, at de ikke ved det. For medlemmer, der arbejder i behandlingspsykiatrien, har 31 procent en procedure på deres arbejdsplads, mens det gælder for 63 procent af de medlemmer, der arbejder på skoler og lignende. I hjemmeplejen gælder det 48 procent.

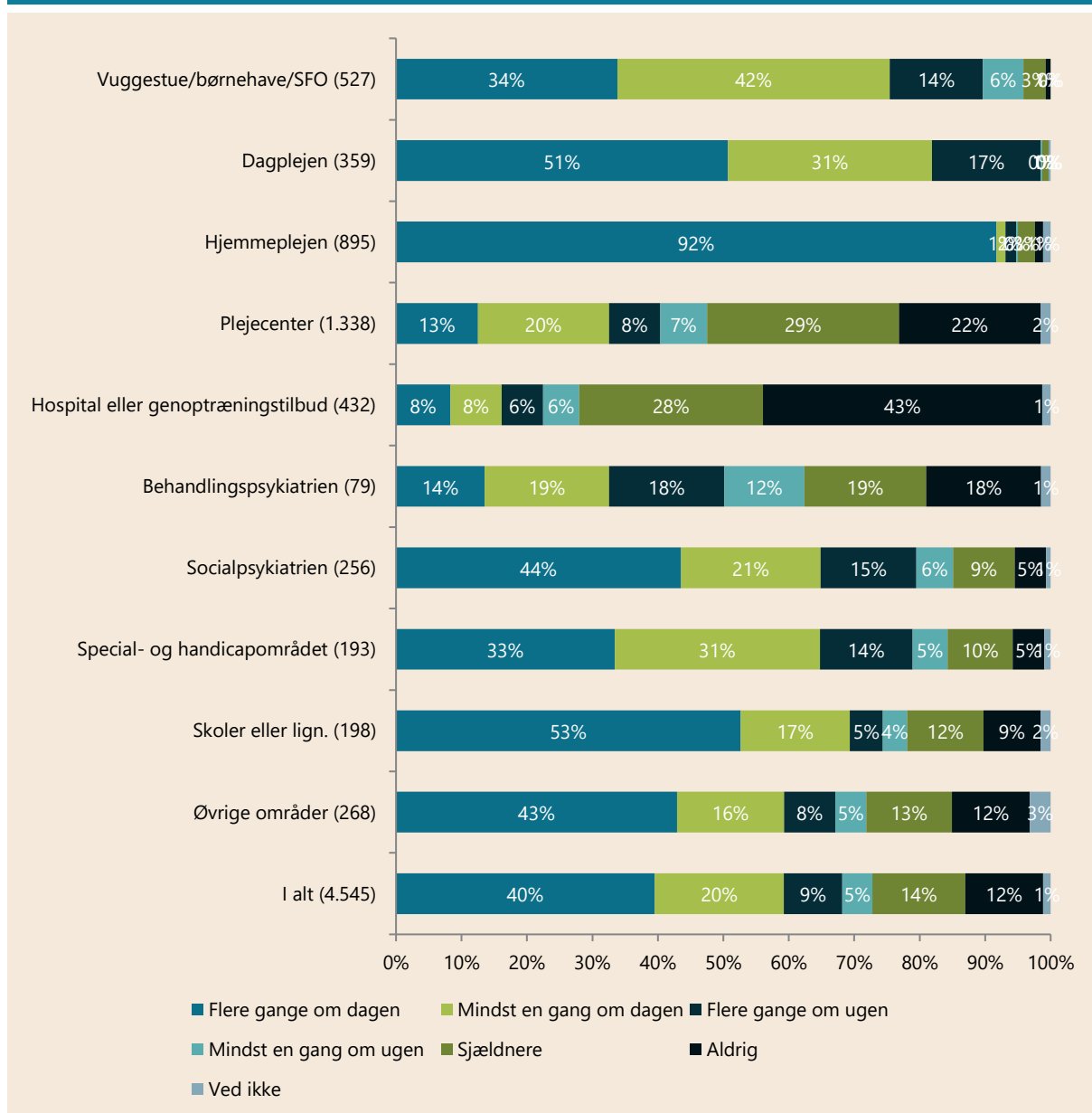
- **Kun hver femte har fået tilbudt hjælpemidler, der kan forebygge uheld:** 80 procent har enten svaret "Nej" eller "Ved ikke" til spørgsmålet, om de har fået tilbudt hjælpemidler, og 20 procent har således fået tilbudt enten en eller flere hjælpemidler. Dette drejer sig om pigsko (8 %), grippers (8 %), lommelygte (4 %), pigdæk på cykel (3 %), og endelig svarer 2 procent "Ja, andet". For de ansatte i hjemmeplejen gælder det, at 22 procent har fået pigsko, 23 procent har fået grippers, 10 procent har fået tilbudt vinterdæk på cyklen, mens 42 procent ikke har fået tilbudt nogen hjælpemidler.

- **Under halvdelen af medlemmerne er enige i, at de får den nødvendige hjælp til at forebygge ulykker i glat føre:** 43 procent svarer, at de er helt eller delvist enige i spørgsmålet, og 30 procent er helt eller delvist uenige i dette. 26 procent har svaret "Ved ikke". I hjemmeplejen er 43 procent enige i udsagnet, mens 42 procent er uenige i det.

Mere end 2 ud af 3 færdes udenfor om vinteren flere gange om ugen eller oftere

Det ses i figur 1, at 40 procent af medlemmerne i undersøgelsen færdes udenfor om vinteren flere gange om dagen, mens de er på arbejde. For 20 procent sker det mindst én gang om dagen, og for andre 9 procent sker det flere gange om ugen. For 14 procent er det kun sjældent, de færdes udenfor om vinteren, mens de er på arbejde, og for 12 procent sker det aldrig.

Figur 1. Hvor ofte færdes du udenfor om vinteren, mens du er på arbejde? Opdelt på arbejdssteder.

Antal svar: 4.545. Antal svar for de enkelte arbejdssteder fremgår i parentes.

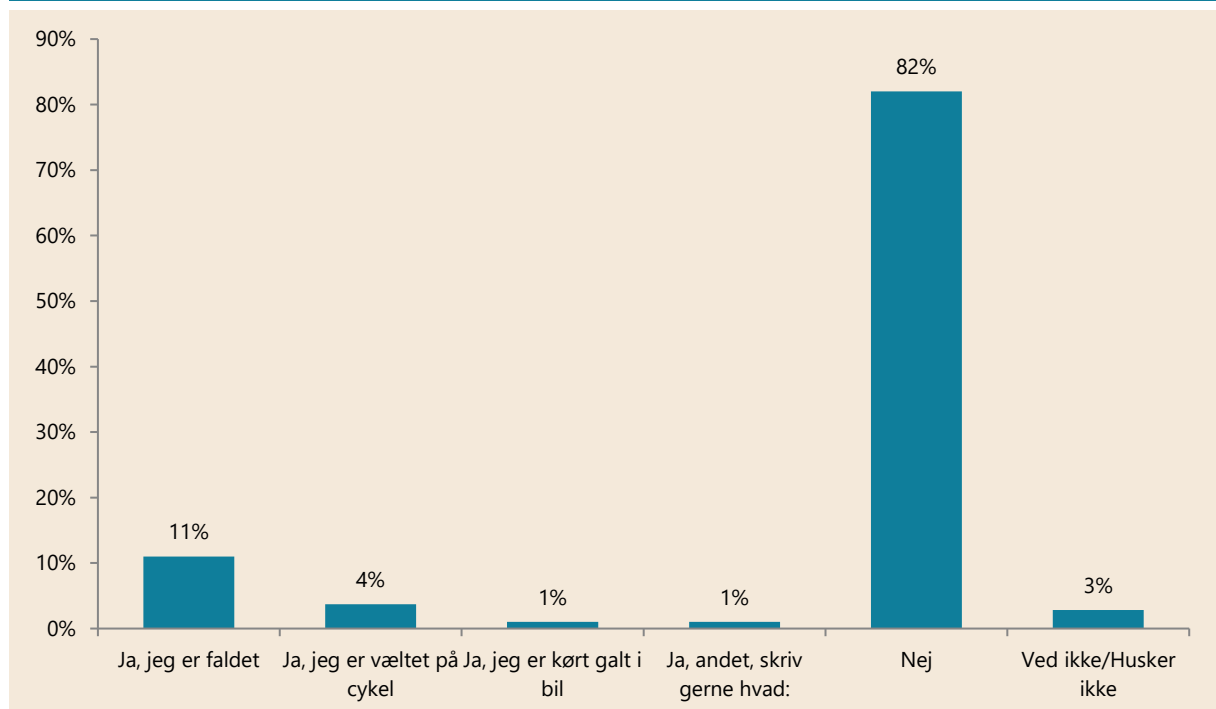
Det ses også i figur 1, at der er større forskelle mellem arbejdsstederne. Hele 92 procent af de medlemmer, der arbejder i hjemmeplejen, færdes ude flere gange om dagen, hvorimod blot 14 procent eller færre af medlemmerne fra behandlingspsykiatrien, plejecentre og hospitaler/genoptræningstilbud er ude flere gange om dagen.

15 procent har haft et eller flere uheld udendørs i arbejdstiden

Det ses i figur 2, at 15 procent af medlemmerne har haft et eller flere uheld udendørs i arbejdstiden. 11 procent er faldet, 4 procent er væltet på cykel, 1 procent er kørt galt i bil, og 1 procent har haft et uheld på anden vis (nogle er fx væltet på knallert). 82 procent har ikke oplevet et uheld udendørs i arbejdstiden pga. glat føre, og 3 procent svarer "Ved ikke".

Forskelle mellem arbejdsstederne på dette spørgsmål er også blevet undersøgt (ikke vist i figur). I alt 31 procent af de ansatte fra hjemmeplejen har haft et uheld udendørs pga. glat føre. Flest i hjemmeplejen er faldet (22 %) og næstflest er væltet på cykel (12 %). Svarene må ses i lyset af, at de fleste medlemmer i hjemmeplejen har svaret, at de færdes udenfor flere gange om dagen. Blandt ansatte i daginstitutioner/SFO er der 12 procent, der har inden for de seneste to år har haft et uheld pga. glat føre.

Figur 2. Har du inden for de seneste to år haft et uheld udendørs i arbejdstiden pga. glat føre?

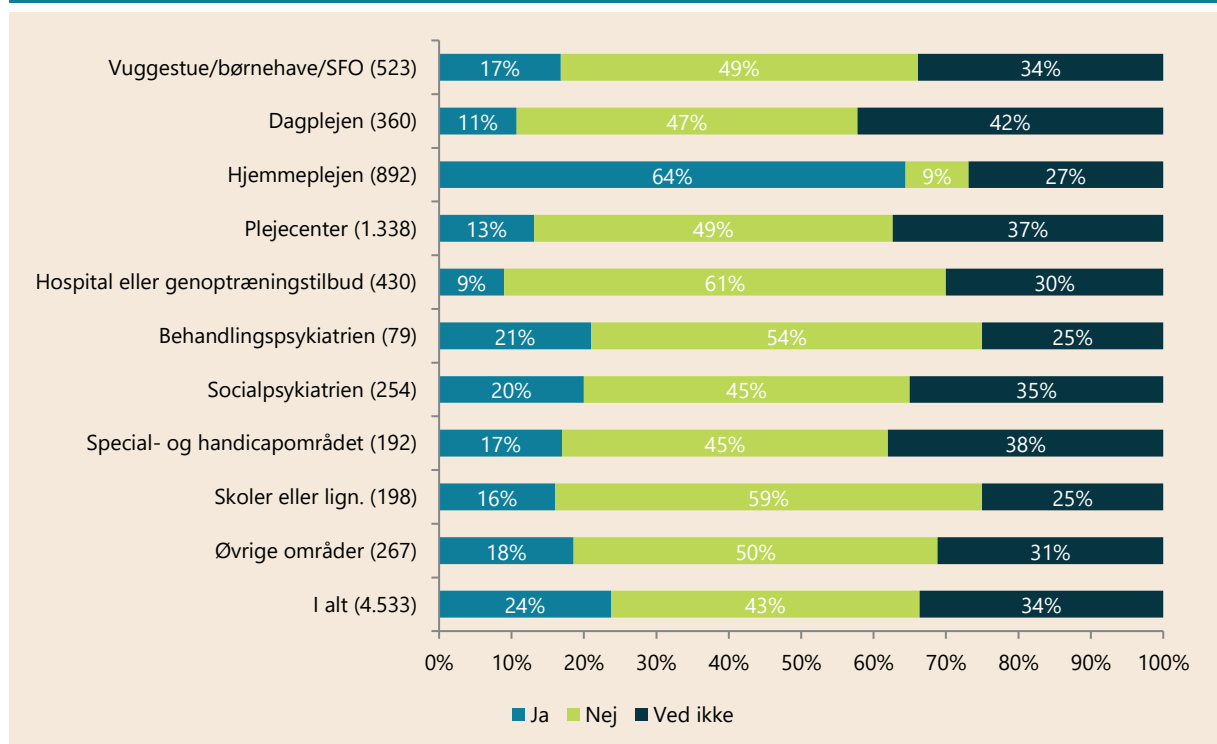
Antal svar: 3.905. Medlemmerne havde mulighed for at sætte flere kryds, hvorfor procenterne ikke summerer til 100. Spørgsmålet er kun stillet til de medlemmer, der svarede "Flere gange om dagen", "Mindst en gang om dagen", "Flere gange om ugen", "Mindst en gang om ugen" eller "Sjældnere" til spørgsmålet om, hvor ofte medlemmerne færdes udenfor om vinteren, mens de er på arbejde. De medlemmer, der har svaret "Sjældnere", er dog fjernet i figuren.

En fjerdedel af alle medlemmer har kolleger, der har haft et uheld i arbejdstiden pga. glat føre

Figur 3 viser, at 24 procent af alle medlemmer har svaret "Ja" til spørgsmålet om nogle af deres kolleger har haft et uheld i arbejdstiden pga. glat føre inden for de seneste to år. 43 procent har svaret "Nej" og 34 procent har svaret "Ved ikke".

Også her ses der større forskelle mellem arbejdsstederne, som hænger sammen med, hvor ofte medlemmerne færdes udenfor i arbejdstiden. Det ses dog stadig, at mange har kolleger, der har haft et uheld i arbejdstiden, og at mange har svaret "Ved ikke". Sidstnævnte kan muligvis skyldes, at det ikke altid er kendt, om kolleger har haft et uheld i arbejdstiden pga. glat føre.

Figur 3. Er der nogle af dine kolleger, der inden for de seneste to år har haft uheld i arbejdstiden pga. glat føre? Opdelt på arbejdssteder.

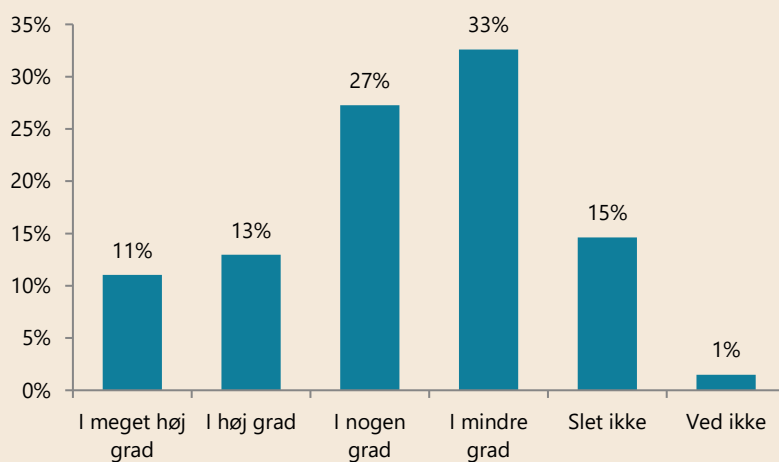

Antal svar: 4.533. Antal svar for de enkelte arbejdssteder fremgår i parentes. Procenterne summerer ikke til 100 grundet afrundinger.

Hvert fjerde medlem er nervøs for at falde, når de arbejder udenfor i glat føre

Det ses i figur 4, at 24 procent i høj grad er nervøse for at falde, når de arbejder udenfor i glat føre (svarkategorierne "I meget høj grad" og "I høj grad"). 27 procent er i nogen grad nervøse for dette, og 48 procent er i mindre grad nervøse for dette (svarkategorierne "I mindre grad" og "Slet ikke").

Figur 4. I hvilken grad er du nervøs for at falde, når du arbejder udenfor i glat føre?

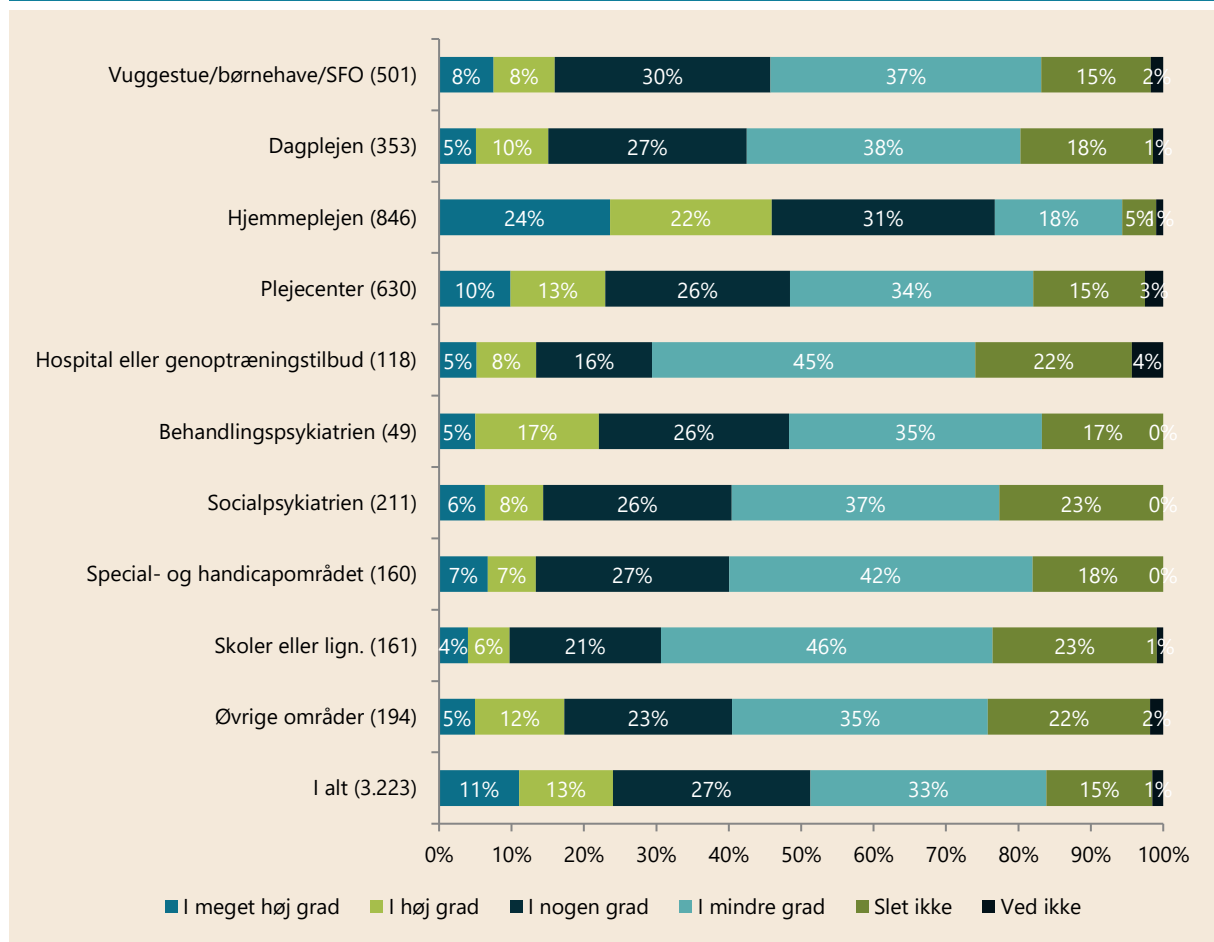

Antal svar: 3.223. Spørgsmålet er kun stillet til de medlemmer, der svarede "Flere gange om dagen", "Mindst en gang om dagen", "Flere gange om ugen", "Mindst en gang om ugen" eller "Sjældnere" til spørgsmålet om, hvor ofte medlemmerne færdes udenfor om vinteren, mens de er på arbejde. De medlemmer, der har svaret "Sjældnere", er dog fjernet i figuren.

Lige under halvdelen af medlemmerne fra hjemmeplejen er i meget høj eller høj grad nervøse for at falde

Som det ses i figur 5, er der større forskelle mellem arbejdsstederne og i hvilken grad, medlemmerne er nervøse for at falde, når de arbejder udenfor i glat føre. Mens 10 procent af de ansatte i skoler og lignende er nervøse for at falde i høj eller meget høj grad, svarer 46 procent af de ansatte i hjemmeplejen det samme. Svarene må også her ses i lyset af, at de fleste medlemmer i hjemmeplejen har svaret, at de færdes udenfor flere gange om dagen.

Figur 5. I hvilken grad er du nervøs for at falde, når du arbejder udenfor i glat føre? Opdelt på arbejdssteder.

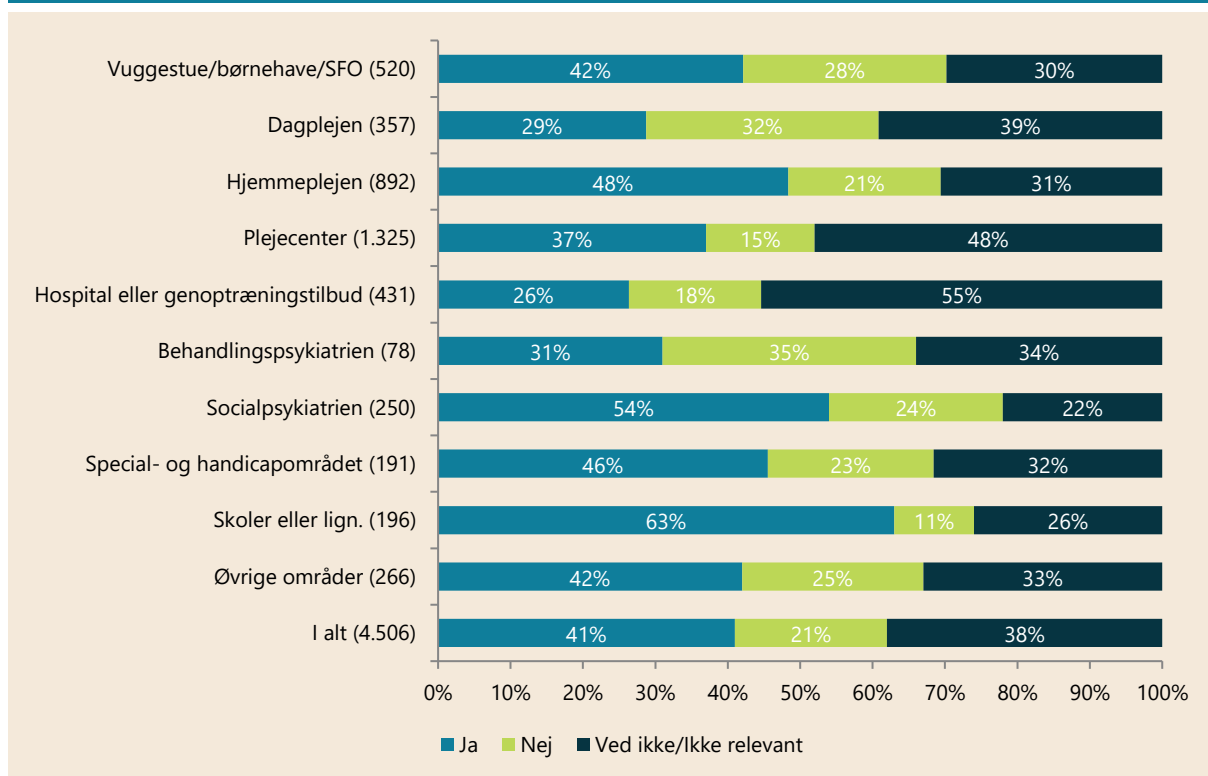
Antal svar: 3.223. Antal svar for de enkelte arbejdssteder fremgår i parentes. Spørgsmålet er kun stillet til de medlemmer, der svarede "Flere gange om dagen", "Mindst en gang om dagen", "Flere gange om ugen", "Mindst en gang om ugen" eller "Sjældnere" til spørgsmålet om, hvor ofte medlemmerne færdes udenfor om vinteren, mens de er på arbejde. De medlemmer, der har svaret "Sjældnere", er dog fjernet i figuren.

Kun 4 ud af 10 af medlemmerne har en procedure for arbejde i glatføre

41 procent har svaret, at de har en procedure på deres arbejdsplads for, hvad der skal ske, hvis føret bliver glat. 21 procent har svaret "Nej" til samme spørgsmål. Hele 38 procent svarer "Ved ikke" til spørgsmålet. Så enten er der ikke en sådan procedure på de pågældende medlemmers arbejdsplads eller også er proceduren ikke kendt for de ansatte. Se figur 6.

Figur 6 viser også, at der er større forskelle mellem, hvor mange af medlemmerne på de forskellige arbejdssteder, der har en procedure for arbejde i glat føre. For medlemmer, der arbejder i behandlingspsykiatrien, er det 31 procent, mens det gælder for 63 procent af medlemmerne, der arbejder på skoler og lignende. Derudover ses det i figuren, at på trods af, at medlemmerne fra hjemmeplejen er dem, hvor flest færdes ude flere gange om dagen (som figur 1 viser), så er det ikke i hjemmeplejen, at flest har en procedure for arbejde i glat føre. Andelen her er 48 procent.

Figur 6. Har I en procedure på din arbejdsplads for, hvad der skal ske, hvis føret bliver glat? Opdelt på arbejdssted.

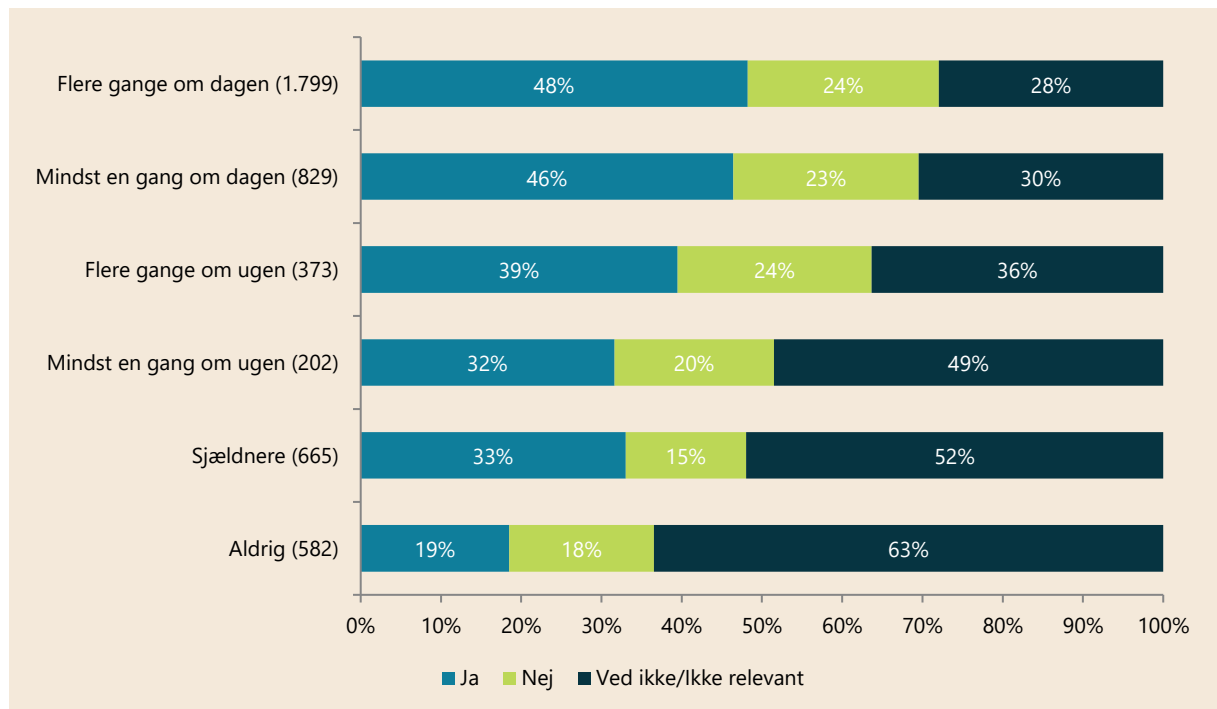
Antal svar: 4.506. Antal svar for de enkelte arbejdssteder fremgår i parentes. Procenterne summerer ikke til 100 grundet afrundinger.

Der kan ses en sammenhæng mellem færdsel udenfor i arbejdstiden i glat føre og om der er procedurer for dette arbejde. Jo oftere medlemmerne færdes udenfor, jo flere har svaret "Ja" til, at de har en procedure. Se figur 7 på næste side.

Det ses, at af dem, der færdes udenfor flere gange om dagen, har 48 procent en procedure for arbejdet i glat føre. Omvendt svarer kun 19 procent af dem, der aldrig færdes udenfor, at der er en

procedure. Dog er det stadig under halvdelen (48 %) af de medlemmer, der færdes udenfor flere gange om dagen, der har svaret, at der er en procedure på deres arbejdsplads for, hvad der skal ske, hvis føret bliver glat.

Figur 7. Har I en procedure på din arbejdsplads for, hvad der skal ske, hvis føret bliver glat? Opdelt på spørgsmålet "Hvor ofte færdes du udenfor om vinteren, mens du er på arbejde?"

Antal svar: 4.500. Heraf svarede 50 "Ved ikke", og disse er ikke vist i figuren. Antal enkelte svar fremgår i parentes.

Medlemmerne havde mulighed for at uddybe, hvad deres glatføre-procedure indebærer. 1.006 medlemmer benyttede sig af dette. Flest kommentarer (omkring 80 %) handler om saltning af fortove og lignende områder, og næstflest beskriver procedurer for snerydning. Mange kommer desuden ind på, hvem der har det primære ansvar for at rydde sne og skovle – fx de tekniske servicemedarbejdere på plejecentre og skoler. Det fremgår også, at der på flere plejecentre, daginstitutioner, i hjemmeplejebiler mv. er adgang til salt, som andre medarbejdere kan supplere med.

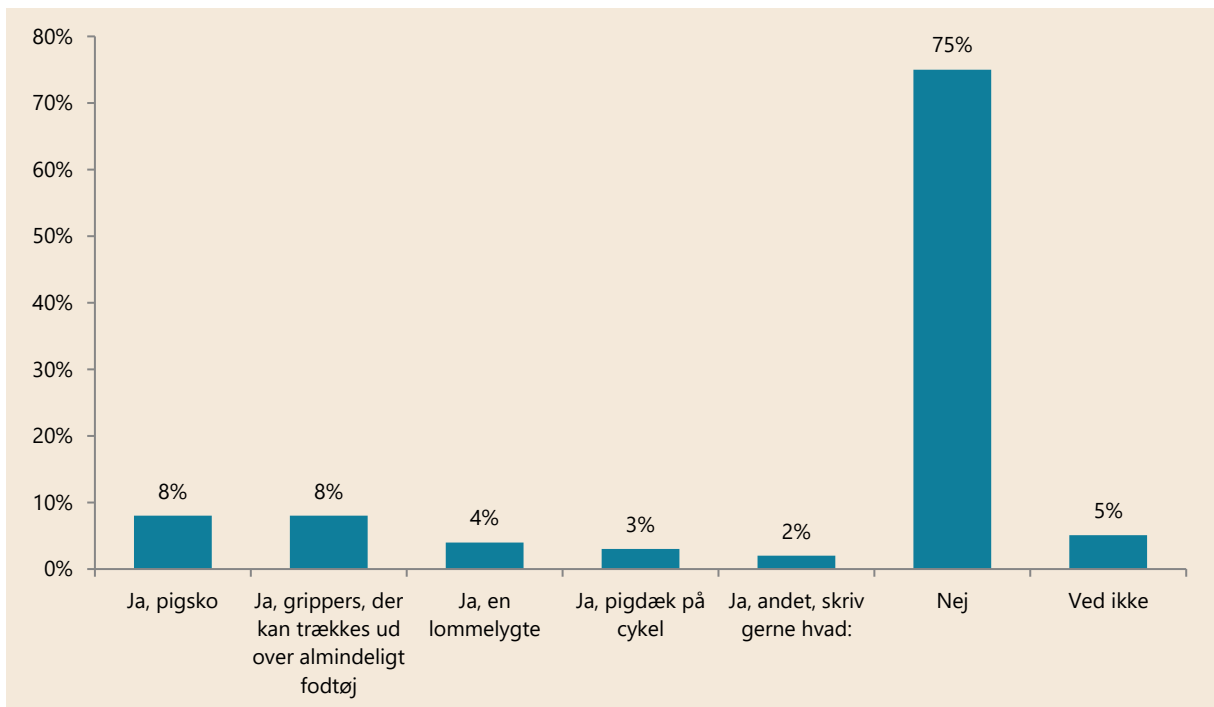
Flere dagplejere nævner det ansvar for snerydning, der påhviler dem selv, hvis de bor i hus. Også evt. bistand på landet fra beredskabet bliver nævnt af et par medlemmer fra hjemmeplejen. Et mindre antal kommentarer kommer fra medlemmer, der selv har til opgave at overvåge vejrudsigten/vejsituationen og rykke ud i tilfælde af glatføre.

Flere medlemmer nævner desuden, at der kan blive tale om ændrede arbejdsgange – fx at børnene i dagplejen eller i daginstitutionerne holdes indendørs, eller at besøg fra hjemmeplejen til fx rengøring udskydes, eller ruter omlægges, så medarbejderne bliver kørt i bil eller går rundt frem for at cykle. Kun et par medlemmer nævner procedurer, hvis uheldet er ude (skadestuebesøg og anmeldelse af arbejdsskade).

Kun hver femte har fået tilbudt hjælpemidler, der kan forebygge uheld

Det ses i figur 8 nedenfor, at 80 procent enten har svaret "Nej" eller "Ved ikke" til spørgsmålet, om de har fået tilbudt hjælpemidler, og 20 procent har således fået tilbudt enten en eller flere af de nævnte hjælpemidler. Dette drejer sig om pigsko (8 %), grippers (8 %), lommelygte (4 %), pigdæk på cykel (3 %) og endelig svarer 2 procent "Ja, andet", hvor flertallet af disse nævner, at de har fået vinterdæk, vejsalt, en cykelhjelme og/eller elastikker til skoene.

Figur 8. Har du fået tilbudt hjælpemidler, der kan forebygge uheld, når det er glat udenfor? (Fx pigsko, pigdæk på cykel og andet).

Antal svar: 3.207. Medlemmerne havde mulighed for at sætte flere kryds, hvorfor procenterne ikke summerer til 100.

Spørgsmålet er kun stillet til de medlemmer, der svarede "Flere gange om dagen", "Mindst en gang om dagen", "Flere gange om ugen" eller "Mindst en gang om ugen" til spørgsmålet om, hvor ofte medlemmerne færdes udenfor om vinteren, mens de er på arbejde.

Det er også for dette spørgsmål blevet undersøgt, om der er forskelle mellem arbejdsstederne (ikke vist i figur). Det ses bl.a., at 22 procent af de ansatte i hjemmeplejen har fået pigsko, 23 procent har fået grippers, 10 procent har fået tilbudt vinterdæk på cyklen, mens 42 procent ikke har fået tilbudt nogen hjælpemidler.

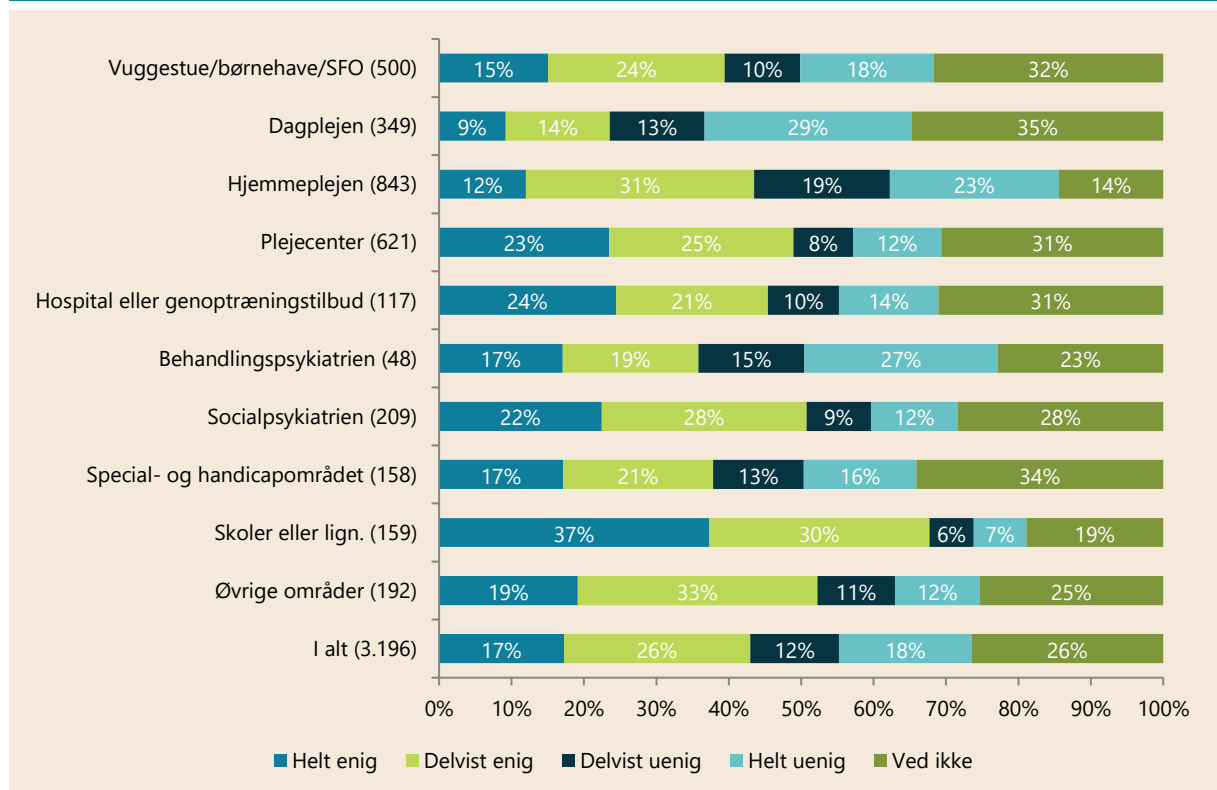
Blandt ansatte i vuggestue, børnehave og SFO set under ét er der stort set ingen, der har fået tilbudt hjælpemidler på trods af, at 76 procent af disse svarede, at de færdes udenfor én gang om dagen eller mere (som figur 1 viste).

Under halvdelen af medlemmerne er enige i, at de får den nødvendige hjælp til at forebygge ulykker i glat føre

I alt svarer 43 procent, at de er enige i spørgsmålet om de og deres kolleger får den hjælp til at forebygge ulykker i glat føre, som de har brug for (svarkategorierne "Helt enig" og "Delvist enig"). 30 procent er uenige i dette (svarkategorierne "Delvist uenig" og "Helt uenig"), og 26 procent har svaret "Ved ikke".

I hjemmeplejen, hvor de fleste færdes udenfor flere gange om dagen om vinteren, er 43 procent enige i udsagnet, mens 42 procent er uenige i det.

Figur 9. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? "Mine kolleger og jeg får den hjælp til at forebygge ulykker i glat føre, som vi har brug for". Opdelt på arbejdssteder.

Antal svar: 3.196. Antal svar for de enkelte arbejdssteder fremgår i parentes.

Spørgsmålet er kun stillet til de medlemmer, der svarede "Flere gange om dagen", "Mindst en gang om dagen", "Flere gange om ugen", "Mindst en gang om ugen" eller "Sjældnere" til spørgsmålet om, hvor ofte medlemmerne færdes udenfor om vinteren, mens de er på arbejde. De medlemmer, der har svaret "Sjældnere", er dog fjernet i figuren.

Afslutningsvist havde medlemmerne mulighed for at uddybe deres besvarelse om arbejde i glat føre i et åbent kommentarfelt. 362 medlemmer benyttede sig af denne mulighed. En del af kommentarerne omhandler nogle af de samme emner, som kom frem under kommentarerne om procedurer for glatføre. Blandt andet skriver flere af dagplejerne, at de selv må stå for saltning og lignende, og at der nogen gange må ske ændrede arbejdsgange, bl.a. at børnene holdes inden døre pga. glat føre. Udover disse emner kom især tre andre forhold omkring arbejde i glat føre frem. Det skal bemærkes, at flertallet af disse kommentarer er skrevet af ansatte i hjemmeplejen. Som figurerne ovenfor viser, er det da også her, at mange medlemmer ofte arbejder udendørs.

Først og fremmest kommenterer flere af de ansatte i hjemmeplejen, at det er problematisk, at der ikke afsættes mere tid i køreplanerne, når det er glat føre. Nedenstående kommentarer er eksempler på dette:

Når det bliver glatføre, og vi fortsat har pressede arbejdsplaner med mangelfuld køretid på dagsplanen, bliver der større risiko for, at der sker uheld. Dette gør mig bekymret.

Social- og sundhedsassistent i hjemmeplejen.

Det værste er at køre på vejene ved hjemmeplejen. Vi har ikke ekstra tid på vores planer, selvom det er spejlglat.

Social- og sundhedsassistent i hjemmeplejen.

Derudover nævner en række af de ansatte i hjemmeplejen, at da det nu er borgerens ansvar at skovle sne og sprede salt, er det derfor ikke altid gjort:

Da jeg kører i hjemmeplejen, kan vi somme tider komme ud i nogle hjem, hvor der ikke er saltet og sneryddet.

Social- og sundhedshjælper i hjemmeplejen.

Ofte et problem, at borgerne, grundet alderssvækkelse, ikke får ryddet sne og saltet i glat føre.

Social- og sundhedshjælper i hjemmeplejen.

Endelig beskriver flere, at de møder ind på deres arbejdspladser, før der er skovlet sne og/eller spredt salt, da bl.a. de tekniske servicemedarbejdere møder senere, og at de derfor må arbejde i glat føre. Se et eksempel på dette nedenfor:

Når vi møder ind kl. ca. 6.45 for at nå at ikklæde os arbejdstøjet inden kl. 7.00, så er vejen og parkeringspladsen ofte glat og ikke blevet saltet endnu.

Social- og sundhedshjælper i hjemmeplejen.

Metode

Indsamlingsperiode

Undersøgelsen er gennemført i perioden 17.-28. november 2017.

Indsamlingsmetode

Data er indsamlet i en spørgeskemaundersøgelse udsendt til FOAs elektroniske medlemspanel. Der blev udsendt én påmindelse til deltagerne. Undersøgelsen vedrørte også andre emner end procedurer for arbejde i glatføre.

Målgruppen

Målgruppen for undersøgelsen er FOAs erhvervsaktive medlemmer. Da det kun er et udsnit af disse medlemmer, der har deltaget i undersøgelsen, er alle analyser forbundet med en statistisk usikkerhed. Alle sammenhænge og forskelle, der beskrives i teksten, er testet statistisk signifikante på et signifikansniveau på minimum 95 procent. Hermed kan vi med minimum 95 procents sikkerhed sige, at der er tale om statistisk sikre sammenhænge og forskelle og ikke blot tilfældigheder. Fremhæves forskelle i teksten, som ikke er statistisk sikre, vil det blive kommenteret.

Antal besvarelser og svarprocent

I alt blev 12.076 medlemmer inviteret til undersøgelsen. Det viste sig, at 182 e-mailadresser var uvirksomme. Det reelle antal inviterede var således 11.894. 4.784 medlemmer, svarende til 40 procent, gennemførte undersøgelsen fuldt ud eller delvist. 38 procent svarede på alle spørgsmål, mens 2 procent afgav nogle svar. I alt svarede 4.545 medlemmer på et eller flere spørgsmål om procedurer for arbejde i glatføre.

Repræsentativitet og vægtning af data

Stikprøven er undersøgt for repræsentativitet på parametrene sektor, tillidshverv og alder. Repræsentativitetsanalysen viste, at Kost- og Servicesektoren og Pædagogisk Sektor er underrepræsenterede, mens Social- og Sundhedssektoren og Teknik- og Servicesektoren er overrepræsenterede. Analysen viste desuden, at unge under 30 år og medlemmer i alderen 30-39 år og 40-49 år er underrepræsenterede, mens medlemmer i aldersgrupperne 50-59 år og 60 år og derover er overrepræsenterede. Medlemmer med tillidshverv (dvs. tillidsrepræsentanter, fællestillidsrepræsentanter og arbejdsmiljørepræsentanter) er overrepræsenterede i stikprøven, mens medlemmer uden tillidshverv er underrepræsenterede. Data er vægtet for sektor og alder.